

Redovisning av nämndbesök i verksamheten 2018/19

Förslag till beslut

1. Informationen noteras.

Ärende

Bildningsnämnden beslutade i december 2017, § 175, om handlingsplan för nämndens systematiska kvalitetsarbete. Inom ramen för denna handlingsplan görs varje år ett antal nämndbesök inom bildningsnämndens olika verksamheter. Syftet med besöken är att utgöra en del av nämndens systematiska kvalitetsarbete och ge en övergripande bild av verksamheterna. Detta för att nämnden ska kunna fullgöra sin skyldighet att utveckla verksamheternas kvalitet.

Under läsåret 2018/19 har totalt 17 besök genomförts inom gymnasie- och vuxenutbildningen. Bildningsnämnden fastställde i juni 2018, § 98, en plan för nämndbesöken läsåret 2018/19. I och med planen tydliggjordes nämndbesökens struktur hur dessa dokumenteras. Detta i syfte att tydliggöra besökens syfte, men även utgöra ett stöd för verksamheterna och politiker. Dokumentation från samtliga besök biläggs ärendet.

Bildningsnämnden föreslås notera informationen.

Beslutsunderlag:

- Redovisning av nämndbesök i verksamheten läsåret 2018-19 (jun -19).docx
- 01 Nämndbesök Yrkesgymnasiet 180913.docx
- 02 Nämndbesök Hagströmska gymnasiet 180920.docx
- 03 Nämndbesök TBS 180925.docx
- 04 Nämndbesök Birgittaskolan 181003.docx
- 05 Nämndbesök Katedralskolan 181011.docx
- 06 Nämndbesök LBS Kreativa gymnasiet 181009.docx
- 07 Nämndbesök Folkungaskolan 181025.docx
- 08 Nämndbesök på ALG 181107.docx
- 09 Nämndbesök ALG SÄRVUX 181129.docx
- 10 Nämndbesök Berzeliuskolan 181127.docx
- 11 Nämndbesök GYSÄR Berzeliuskolan 190313.docx
- 12 Nämndbesök ALG GYSÄR 190328.docx

13 Nämndbesök Birgittaskolans vuxenutbildning 190403.docx

14 Nämndbesök ALG vuxenutbildning 190424.docx

15 Nämndbesök Competens vuxenutbildning 199521.docx

Bakgrund

Enligt skollagen ska ett systematiskt kvalitetsarbete för gymnasieskola, gymnasiesärskola samt vuxenutbildning bedrivas både på huvudmannanivå och på och skolenhetsnivå. Syftet är att säkerställa verksamhetens kvalitet och likvärdighet med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra skolförfattningar.

I kommunens styr- och ledningssystem för Linköpings kommun framgår att kommunkoncernen ska ha en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Med ändamålsenlig menas att verksamheten ska vara kvalitetssäkrad och efterleva politikens ambitioner.

Bildningsnämnden beslutade i december 2017, § 175, om handlingsplan för nämndens systematiska kvalitetsarbete. Inom ramen för denna handlingsplan görs varje år ett antal nämndbesök inom bildningsnämndens olika verksamheter. Syftet med besöken är att utgöra en del av nämndens systematiska kvalitetsarbete och ge en övergripande bild av verksamheterna. Detta för att nämnden ska kunna fullgöra sin skyldighet att utveckla verksamheternas kvalitet.

Skolinspektionen har tillsynsansvar för fristående gymnasie- och gymnasiesärskolor. En kommun med elever i en fristående skola har dock rätt till insyn. Linköpings kommun använder sin rätt till insyn genom att politiker och tjänstemän gör regelbundna besök.

Under läsåret 2018/19 har totalt 17 besök genomförts inom bildningsnämndens verksamhetsområde inom gymnasie- och vuxenutbildningen.

Bildningsnämnden fastställde i juni 2018, § 98, en plan för nämndbesöken läsåret 2018/19. I och med planen tydliggjordes nämndbesökens struktur hur dessa dokumenteras. Detta i syfte att tydliggöra besökens syfte, men även utgöra ett stöd för verksamheterna och politiker. Dokumentation från samtliga besök efter nämndens beslutade plan biläggs ärendet.

Verksamheterna som besöks under läsåret är följande:

Datum	Verksamhetsområde	Verksamhet
2018-09-13	Fristående gymnasieskola	Yrkesgymnasiet
2018-09-18	Fristående gymnasieskola	Björkö fria gymnasium
2018-09-20	Fristående gymnasieskola	Hagströmska gymnasiet
2018-09-25	Fristående gymnasieskola	Thoren Business School
2018-10-03	Kommunal gymnasieskola	Birgittaskolan
2018-10-11	Kommunal gymnasieskola	Katedralskolan
2018-10-09	Fristående gymnasieskola	LBS Kreativa Gymnasiet

2018-10-25	Kommunal gymnasieskola	Folkungaskolan
2018-11-07	Kommunal gymnasieskola	ALG
2018-11-29	Särskild utbildning för vuxna	ALG
2018-11-27	Kommunal gymnasieskola	Berzeliuskolan
2019-03-13	Kommunal gymnasiesärskola	Berzeliuskolan
2019-03-28	Kommunal gymnasiesärskola	ALG
2019-04-03	Kommunal vuxenutbildning	Birgittaskolan
2019-04-24	Kommunal vuxenutbildning	ALG
2019-05-21	Kommunal vuxenutbildning	Competens
2019-05-29	Kommunal vuxenutbildning	InfoKomp

Redovisning av nämndbesök i verksamheten läsåret 2018/19

Gymnasieskola

Under nämndbesöken berättar skolorna att de har arbetat på flera olika sätt för att öka elevernas trygghet och studiero. Anders Ljungstedts gymnasium har tillsammans med elever och personal identifierat otrygga miljöer och satt in insatser för att skapa lugnare och trygga miljöer i skolan. Katedralskolan har fortsatt sitt arbete med att undervisa om stresshantering och studievägledning i syfte att minska den psykiska ohälsan. Elever och personal på Berzeliuskolan upplever skolan som trygg och arbetet med välkomstveckan har en positiv effekt i arbetet för att öka tryggheten för alla elever. Folkungaskolan har haft ett ökat elevantal de senaste åren och personalen på skolan upplever att det har medfört att det blivit stökigare i korridorer och att fler obehöriga elever rör sig i skolans lokaler. Birgittaskolan har fortsatt med sitt värdegrundsarbete som startade för ett par år sedan i syfte att öka tryggheten på skolan. Skolans elevhälsoteam har ett samarbete med kyrkan, fältsekreterare och polis i syfte att öka närvaron i skolan.

Inom digitaliseringen har skolorna under läsåret 2018/19 fokuserat på att fortsätta kompetensutveckla lärarna i Google Classroom. Flera skolor har en samordnare inom digitalisering som hjälper rektorerna i arbetet med digitalisering. Vi kan se att många skolor använder Google Classroom till att samla information kring kursen så som planering, anteckningar och uppgifter. Eleverna upplever att Google Classroom underlättar skolarbetet både i undervisningen och under provtillfällen.

I samtal med eleverna under nämndbesöken ser vi att upplevelsen av elevinflytande i undervisningens planering och genomförande skiljer sig åt mellan lärare. Eleverna på några skolor berättar att elevkårens arbete inte är så synligt på skolan för de elever som inte är med i styrelsen. Elever på flera skolor berättar att välkomstveckan i stort sett fungerar bra, det är ett fåtal elever och faddrar som inte följer de regler som satts upp inför välkomstveckan och att dessa aktiviteter ofta sker efter att ordinarie program är slut. Eleverna på

Katedralskolan framhåller att det är viktigt att ordna aktiviteter mellan skolorna för att få en god sammanhållning mellan alla elever, oavsett skola.

Alla skolorna har ett arbete med extra anpassningar och särskilt stöd för att möta alla elevers behov. På några av skolorna ser lärarna svårigheter möta alla elevers behov av extra anpassningar på grund av stora elevgrupper och att många elever har stort behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Anders Ljungstedts gymnasium och Birgittaskolan upplever att de under de senaste åren får fler elever som bott på behandlingshem eller gått på resursskola under grundskolan, dessa elever har ett mycket stort behov av individanpassade lösningar som små undervisningsgrupper och extra resurs. Lärare på flera skolor upplever att det skulle behövas fler speciallärare och specialpedagoger i syfte att stötta eleverna under en kortare tid i ett enskilt ämne och att en sådan insats kan vara värdefull för elevens måluppfyllelse. Eleverna upplever att lärarna är hjälpsamma och ger stöd när eleverna ber om hjälp.

Skolorna har under besöken lyft fram flera olika utvecklingsområden som de arbetar med under läsåret 2018/19. Ett fortsatt utvecklingsarbete från tidigare år har varit att fortsätta med kompetensutveckling inom digitalisering och Google. Berzeliuskolan har ett arbete för att försöka attrahera fler tjejer till teknikprogrammet. Folkungaskolan har haft ett pågående arbete för att förbättra arbetsmiljön för personalen, arbetet har skett tillsammans med HR och Previa. Folkungaskolan har även haft ett projekt där eleverna har getts möjlighet till ökad fysisk aktivitet i syfte att förbättra elevernas mentala, psykiska och sociala hälsa.

Fristående gymnasieskolor

Under läsåret har fem nämndbesök genomförts på de fristående gymnasieskolorna, besök har gjorts på Björkö Fria Gymnasium, Hagströmska gymnasiet, LBS Kreativa gymnasiet, Thorén Business School och Yrkesgymnasiet. De fristående gymnasieskolorna är förhållandevis små skolor och flertal av eleverna har valt dessa för att de trivs med att gå på en liten skola. På LBS har skolan ett väl utvecklat arbete kring digitalisering och all undervisning sker med hjälp av digitala läromedel. Alla de besökta skolorna lyfter arbetet med att öka närvaron på lektionerna exempelvis att elevhälsoteamen arbeta mer proaktivt. Uppföljningsrutiner för att öka närvaron har stärkts på flera skolor. Några skolor lyfter att frånvaron ökar när eleverna fyllt 18 år.

Yrkesgymnasiet är ett lärlingsgymnasium med sju yrkesprogram och introduktionsprogram. Eleverna läser de gymnasiegemensamma ämnen tillsammans över programgränserna. Alla elever läser lärlingsförlagt program från årskurs 1. En bidragande orsak till att eleverna trivs så bra med sin lärlingsutbildning är att eleverna varvar APL med undervisning på skolan vilket bidrar till att de kontinuerligt träffar sina jämnåriga skolkamrater.

Yrkesgymnasiet har ett system med supermentorer som inte undervisar utan har ett mentorsuppdrag på heltid, skolan upplever att detta bidrar till att lärarna kan fokusera på undervisningen. Skolan har ett bra samarbete med branscherna och de upplever att det är lätt att hitta APL-platser. När eleverna är på sin APL är det en ständig kommunikation mellan elev, lärare och handledare. Eleven skriver loggbok under sina APL-dagar.

Gymnasiesärskola

Under läsåret har nämnden besökt båda de skolor som har gymnasiesärskola. Besöken visar på en verksamhet som såväl elever som personal är mycket nöjda med och stolta över. På Anders Ljungstedts gymnasium är man dock oroad över en ökad frånvaro och har inlett ett arbete efter en modell i flera steg. På Berzeliuskolan lyfter man att elevgruppen förändrats och ser ett utökat behov av anpassade lokaler.

Vid besöket på Anders Ljungstedts gymnasium gavs också möjlighet till information kring den Gymnasiesärskolereform som genomfördes 2013 (GYS2013) vilken satte fokus på likvärdighet över landet och som kom att innebära att gymnasiesärskolan skulle vara uppbyggd på samma sätt som gymnasieskolan. Vidare beskrevs också vad det innebär att vara inskriven i särskolan och den där till hörande målgruppsprövningen och vilka svårigheter det kan innebära att som elev bli inskriven i särskolan sent under sin utbildningstid etc. På Anders Ljungstedts gymnasium har man sedan ett år tillbaka valt att benämna utbildningen 4NP, fyraårigt nationellt program, detta då många elever föredrar detta framför benämningen gymnasiesärskolan. På Anders Ljungstedts gymnasium arbetar man också sedan en tid tillbaka med tvåläraarsystem, ett arbetssätt som man ansåg gynna bl. a det kollegiala lärandet.

Besöket på Berzan innebar bl. a samtal kring betyg och mål vilket beskrevs som en svår fråga i detta sammanhang. Såväl elever som föräldrar och personal tyckes eniga om att eleverna ska ha betyg – den fråga man ställde sig var dock vad betyget betydde/ betyder för eleven. Personalen betonade i detta sammanhang vikten av att ha mål att förhålla sig, och att det i annat fall finns en risk att gymnasiesärskoleutbildningen i allt för stor utsträckning kommer att innebära omsorg. Personalen önskade här att möjlighet gavs till komplettering av betygen, komplettering med information om elevens självständighet och initiativförmåga. Nämda information upplevde de skulle kunna vara till stor nytta då eleverna tex kommer till en arbetsplats.

Elever på nationellt program uppfattades tidigare ha varit närmre arbetsmarknaden. Att förbereda elever för arbete och vidare studier beskrevs också ha blivit allt svårare. Vad gäller livet efter gymnasiesärskolan upplevde personalen att det finns idag alltför få alternativ.

Särskild utbildning för vuxna (ALG)

Målsättningen med utbildningen är att vuxna med utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet.

Varje studerande har en individuell studieplan där poäng och kurstid framgår samt en individuell utbildningsplan där den studerande tillsammans med läraren formar individuella mål för respektive termin. Personer kan gå på särsvux länge, det finns ingen övre åldersgräns för hur gammal en person är för att läsa på särsvux.

Nationellt sjunker elevantalet inom särsvux och så även på särsvux i Linköping. Vid tiden för nämndbesöket är antalet inskrivna 35 personer. Tillsammans försöker lärare och rektor göra olika marknadsföringsinsatser för att hitta fler personer som vill läsa på särsvux. En plan är att försöka nå ut till personer som indirekt finns runt målgruppen. Skolan har vänt sig till boenden och dagliga verksamheter och skickat ut sin nya katalog. De har även erbjudit en prova-på-vecka. Dialog finns även med vuxenhabiliteringen, Försäkringskassan och Jobb och kunskapstorget och andra aktörer kring vad särsvux kan erbjuda. ALG försöker nå nyckelpersoner i dessa verksamheter för att informera om utbildningen och dess möjligheter.

Särsvux har följt med i gymnasieskolans arbete med digitalisering. Salarna har Ipads och Chromebooks. Digitaliseringen är viktig för de elever som finns på särsvux, då de använder mycket digitala verktyg i undervisningen.

Ledning och lärare beskriver att det finns möjligheter för eleverna att uttrycka synpunkter och att vara med att påverka hur det är på särsvux. Detta arbete sker kontinuerligt tillsammans med eleverna både via individuella samtal och i grupperna. Utveckling av elevsamtal/individuella samtal har givit eleverna mer inflytande.

Inom språkutveckling arbetar särsvux med svenska som andraspråk och där är kunskapsnivån mycket varierande. Inom denna verksamhet finns studerande med mycket låg språknivå till personer som kan både läsa och skriva.

Vuxenutbildning

Totalt har fyra besök genomförts inom vuxenutbildningen under 2018-19.

Vuxenutbildningen är i hög grad individualiserad där eleverna själva väljer studietakt och erbjuds flexibla lösningar för hur studierna bedrivs. Ett utvecklingsområde för skolorna och att identifiera den del av kurser som avbryts av de som läser på vuxenutbildningen. Till viss del kan avbrotten bero på att det finns en stor målgrupp inom vuxenutbildningen som i behov av stöd.

Både egenregin och externa utbildningsanordnare arbetar med att skapa goda förutsättningar för att elever med olika behov av stöd inom vuxenutbildningen ska nå en högre måluppfyllelse. Många elever som läser på vuxenutbildningen läser på distans. Vid besöken beskriver flera av skolorna att de elever som väljer distans inte alltid har förutsättningar att klara av studierna. Under 2019 har bland annat Birgittaskolans vuxenutbildning gått in i ett forskningsprojekt avseende fjärr- och distansundervisning, erfarenheterna av detta kommer att tas tillvara av hela vuxenutbildningen i Linköpings kommun.

Skolorna arbetar med trygghet och studiero utifrån individernas behov. Hur skolorna väljer att arbeta med frågan är beroende av vilken studieform som är aktuell. Gemensamt för insatserna kopplat till trygghet och studiero är att skolorna erbjuder handledning och studieverkstäder samt möjligheten till nära kontakt med lärare inom de olika kurserna som eleverna läser.

Digitalisering är centralt inom vuxenutbildningen då undervisningen inom skolformen ofta sker via lärplattformar av olika slag. Alla elever introduceras i lärplattformar och förväntas använda dessa under studietiden. Kompetensutveckling inom digitalisering för personalen är en fråga som lyfts under nämndbesök hos flera av anordnarna inom vuxenutbildningen som ett utvecklingsområde.

Språkstöd ges på olika sätt inom vuxenutbildningen. Eleverna erbjuds extra språkstöd och möjlighet till extra stöd och handledning av sina lärare. På flera av skolorna finns flerspråkig personal som kan underlätta i arbetet. Flera av skolorna beskriver även att de arbetar med att ge extra tid för språklektioner och handledning till de som önskar.

När det kommer till att förbereda eleverna för vidare studier och arbetsliv beskriver skolorna olika insatser. Dessa kan utgöras av exempelvis studiebesök, praktik och studier i kombination med arbete. Studie- och yrkesvägledningen har en avgörande roll i att förbereda och informera eleverna om deras möjligheter för vidare utbildning eller arbetsliv.

I samtal med eleverna inom vuxenutbildningen beskrivs utbildningen på ett positivt sätt, där eleverna upplever att de får stöd från sina lärare. Inom gruppen av elever som läser sfi önskar man mer kontakt med personer i det svenska samhället för att få möjlighet att träna sig i att prata svenska.

Kommunala mål

I Allians för Linköpings budget för 2019 anges följande mål:

Goda välfärdstjänster med hög tillgänglighet
Hög egenförsörjningsgrad
God och hållbar kompetensförsörjning

Uppföljning och utvärdering

Redovisning av nämndbesök i verksamhet sker löpande under läsåret där dokumentationen av varje besök biläggs nämnden. I juni varje år sammanfattas läsårets besök.

Utbildningsförvaltningen

Tor Andersson

Åsa Ridne